

**FiComin lausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle
valtioneuvoston selonteosta:
Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2026–2037 (VNS 10/2025
vp).**

Suomessa viestintäverkkoihin investoidaan vuosittain merkittäviä summia yksityisin varoin. Panostukset ovat viime vuosina olleet noin puolen miljardin euron tasolla vuodessa, ja vuonna 2024 viestintäverkkoihin investoitiin peräti noin 750 miljoonaa euroa. Jotta investoinnit jatkuvat myös tulevaisuudessa, toimintaympäristön tulee olla ennakoitava ja kannustaa investointeihin.

Lupaprosessien sujuvuus, infrastruktuurin sijoittamisen selkeät pelisäännöt sekä väyläalueiden tarkoituksenmukainen käyttö ovat tässä merkittäviä tekijöitä.

FiCom pitää myönteisenä eduskunnan käsittelyssä olevaa Gigabit Infrastructure Act (GIA) -lainsäädännön toimeenpanoa: se on hyvä esimerkki konkreettisista toimista digitaalisen infrastruktuurin rakentamisen edistämiseksi ja lupamenettelyjen sujuvoittamiseksi. Kyse on käytännön hankkeesta, jolla pitkään esillä olleita tavoitteita verkkojen rakentamisen helpottamisesta viedään vihdoin toteutukseen.

**1. Väyläalueet tarjoavat mahdollisuuden viestintäverkkojen yhteisrakentamiseen –
Väyläviraston rooli mahdollistajana on keskeinen**

Tie- ja rata-alueet muodostavat usein kustannustehokkaimman ja teknisesti järkevimmän sijoitusympäristön kuitu- ja mobiiliverkoille. Väylähankkeiden suunnittelussa tulisi systemaattisesti huomioida digitaalisen infrastruktuurin tarpeet, kuten kuitukaapelien sijoittaminen ja mobiiliverkkojen tukiasemien sijoitusmahdollisuudet. Tässä Väylävirasto on keskeisessä roolissa mahdollistajana ja prosessien sujuvoittajana. Yhteistyötä väylätoimijoiden ja teleyritysten välillä olisi mahdollista kehittää nykyistä määrätietoisemmin ja ratkaisukeskeisemmin, jotta yhteisrakentamisen mahdollisuudet voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

2. Junayhteyksien tietoliikenneyhteydet ovat osa modernia liikennejärjestelmää

Junamatkustamisen kilpailukyky ja matkustajakokemus kytkeytyvät yhä vahvemmin toimiviin tietoliikenneyhteyksiin. Junissa tehtävä työ, digitaalisten palvelujen käyttö sekä matkaketjujen sujuvuus edellyttävät luotettavaa mobiili- ja laajakaistayhteyttä koko rataverkon alueella. Ratahankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulisi järjestelmällisesti huomioida myös radanvarsien mobiiliverkkojen ja kuituyhteyksien rakentamisen edellytykset. Suomessa mobiiliverkkojen peitto on kansainvälisesti vertaillen erittäin kattava. Tätä kuvaa hyvin se, että Digirata-hanke voidaan Suomessa poikkeuksellisesti suunnitella pitkälti kaupallisten mobiiliverkkojen varaan ilman erillisen viestintäverkon rakentamista.

Selonteko tunnistaa digitalisaation ja älyliikenteen merkityksen liikennejärjestelmän kehittämisessä, mutta digitaalisen infrastruktuurin rooli jää vielä varsin yleiselle tasolle. Käytännössä liikennejärjestelmän toimintavarmuus kytkeytyy suoraan viestintäverkkojen resilienssiin. Logistiikka, liikenteenohjaus ja kriittiset kuljetukset nojaavat digitaalisiin yhteyksiin, minkä vuoksi liikenne- ja viestintäverkkojen varautumista ja häiriönsietokykyä tulee tarkastella kokonaisuutena.

FiCom pitää tärkeänä, että valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpanossa digitaalinen infrastruktuuri huomioidaan järjestelmällisesti osana liikennejärjestelmän kokonaisuutta. Kun liikenne- ja viestintäverkkoja kehitetään rinnakkain, syntyy tehokkaampi, toimintavarmempi ja kilpailukykyisempi infrastruktuuri koko yhteiskunnan käyttöön.

Elina Ussa

toimitusjohtaja

FiCom ry